

KATARÍNA GILLEROVÁ

KROKY V DAŽDI

KATARÍNA
GILLEROVÁ
KROKY V DAŽDI

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava
E-mail: info@slovenskypisovatel.sk
www.slovenskypisovatel.sk
Zodpovedný redaktor Jaroslav Hochel
Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

© Katarína Gillerová 2017
Cover Design © Emil Křížka 2017
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2017

ISBN 978-80-220-2005-3

Túto knihu venujem svojej rodine.

Magduške a Jožkovi Haškovcom s gratuláciou k Jožkovmu životnému jubileu a takisto za všetky príjemné spoločne prežité dovolenky, na ktoré cestujeme už vyše dvoch desaťročí – striedajúc najmilšiu spoločnosť členov našej rodiny, počnúc ich už dospelými deťmi Luckou a Jurajom. Môj synovec Paľko mal štrnásť a jeho sestra Janka osemnásť, keď s nami pred štrnástimi rokmi prvýkrát navštívili Benátky a užasnuto pozorovali holuby na Námestí svätého Marka, ktoré im sadali na plecía. Verím, že raz tam vezme aj Janka svojho syna Alexa, aby tak ako my vtedy mohla s dojatím pozorovať jeho radosť z nových zážitkov. S mojím synom Radkom tvorili a tvoria neoddeliteľnú súčasť nezabudnuteľných chvíľ, ktoré obohatili môj život a budem na ne navždy s láskou spomínať.

Rovnako aj na milé zážitky s maminou, keď som často žasla, že má viac energie ako ja a zvláda s nami množstvo schodov k historickým pamiatkam.

Som vďačná svojmu manželovi Palimu, že ma bezpečne vozí krížom-krážom tisícky kilometrov po Európe, že sa môžem dotknúť histórie, múrov starobyklých pamiatok v krajinách, kam sme kedysi nemali možnosť vycestovať, že môžem vstrebávať čarovnú atmosféru známych i neznámych miest. Nepotrebuje spať v najdrahších hoteloch, aby zážitky vo vás prebudili pozitívnu energiu, tak veľmi potrebnú na život vo všedných dňoch plných povinností.

Som vďačná aj svojmu bratovi Paľkovi a jeho partnerke Janke zo Zvolena, lebo dotvárajú to, čo človek v živote najviac potrebuje: chvíľe pohody v rodine, keď sa všetci spolu stretne u maminy pri dobrom jedle a je nám spolu fajn. Lebo môžete prejsť všetky krajiny sveta, ale zakaždým si po návrate uvedomíte, že to, čo je vám najmilšie, na vás čaká tu na Slovensku.

Lebo tu mám rodinu a domov.

Autorka

JOLANA

1979 - 1981

Schod za schodom, stúpanie do kopca popri zelenom zábradlí. Zrýchlený dych, rumenec v líkach. A dotyk dvoch dlaní, prsty spletené ako nežný príslub.

Chlad jesenného podvečera na začiatku novembra si Jolana vôbec neuvedomovala. Ani temné šumenie stromov vo vetre. Jej nervozita narastala.

Ako dopadne toto stretnutie?

Pred odchodom z domu si obliekla novú sivú vetrovku, aj keď s jej kúpou nebola veľmi spokojná. Výber v obchode však nebol veľký – buď táto, alebo potom podobná, v čudnej, nepeknej tmavomodrej. Pripomínala jej montérkovú blúzu, akú nosil starý otec, keď rýľoval v záhrade.

Jolana však vedela, ako vylepšiť nudnú sivú. Za pár večerov si z červenej vlny uštrikovala dlhý šál a klobúčik s vyhrnutým okrajom a oživila nimi svoje oblečenie. Vedela, že to bol dobrý nápad, lebo pri stretnutí si ju oči mladého muža prezerali s obdivom. Alebo žeby to bol pátravý pohľad? Zадumaný?

Horský park, schod za schodom v pravidelnom tempe, zosúladený dych. On kráčal zľahka, vystierajúc dlhé nohy pred seba, akoby si strmé stúpanie ani neuvedomoval. Jolana však musela pridať do kroku, ak mu chcela stačiť.

Dnes sa so mnou rozíde, pomyslela si.

Neozval sa jej takmer dva týždne, presne dvanásť dní, štrnásť hodín a päťdesiatdva minút. V meste ho nestretla, ani

minulú sobotu na diskotéke. Čakala na jeho telefonát, obzerala sa, keď odchádzala zo školy, pretože vedel, kedy sa jej končí vyučovanie, a ona dúfala, že ho zbadá na rohu ulice. Za každým ju však čakalo iba trpké sklamanie. Takto sa zaľúbený muž nespráva. Túžba po jeho objatiach čudesne bolela. Cítila sa ako chorá, bez energie, bola zatrpknutá. Ničilo ju to, aj keď sa tomu bránila, a začínala si nahovárať, že urobila chybu, keď podľahla jeho nedočkavosti a vyspala sa s ním.

Možno mala odolávať dlhšie. To si myslí dnes, vtedy však ležala pod ním v jeho silnom zovretí a už nebolo návratu. Nechcela ho stratiť, a tak nerozhodne lavírovala medzi odmietnutím intímností a rozhodnutím vyjsť v ústrety jeho túžbe. Jej vlastné telo ju zradilo, prestala s aj tak chabým odporom a dala sa ním viesť v milostnej hre.

Odvtedy prešiel mesiac, stretli sa viackrát. Rýchle milovanie v pivničnom klube alebo niekde v prírode, raz v byte jeho rodičov. Napĺňalo ju tichou hrdosťou, že dozrela v ženu a spoznala tajomstvo, o ktorom si kedysi dychtivo šepkávala s kamarátkami. Ale taká dlhá odmlka... Nebol prvý, kto mal o ňu záujem, a tak vedela, že zaľúbený chalan sa chce stretávať takmer každý deň. Július bol iný... avšak jediný, ktorému dala všetko.

Snažila sa ovládnuť vnútornú triašku. Nechce ho po tom všetkom stratiť... po týždňoch neistoty, kým sa rozhýbal. Celú ju opantal, nemohla spať, nemohla jesť. Myslela na neho vo dne v noci. Ten pohľad, ktorým sa na ňu díval, ju oberal o pokojný spánok. O pokoj v duši.

Schodov za nimi pribúdalo, tie pred nimi jej pripadali, že vedú do neba. Na oblohe sa však prevažovali ťažké mraky, sivé a sklúčujúce ako jej obavy z tohto stretnutia.

„Nechceš si trochu oddýchnuť?“ spýtal sa, keď sa po chvíli zastavil, hľadiac na Jolanine červené líca. Usmial sa. Oprel sa o zábradlie a pritiahol si ju k sebe.

„Chcem,“ prikývla.

Pritúlila sa k nemu a zhlboka si vzdychla. Sklonil sa k nej, aby sa ich pery mohli spojiť v nedočkavom bozku.

Znovu ju opantal ten opojný pocit, pri ktorom strácala silu v nohách, pocítila závrat z blízkosti jeho tela, keď ju zovrel v náručí.

„Dlho si sa neozval,“ zašepkala so zmiešanými pocitmi.

Pohladkal ju po vlasoch. Potom vboril prsty do kučera-vých prameňov a chvíľu sa s nimi pohrával. Privrela oči.

„Bol som v jednom kolotoči, kolegu skolila chrípka,“ vysvetlil jej.

Spomenula si na tie trýznivé dni, plné márneho čakania. „Mohol si aspoň prísť za mnou ku škole, na chvíľu...“ povedala smutne.

„Hovorila si, že máš prísnu mamu, nechcel som ti vyrobiť nepríjemnosti.“

„Po vyučovaní mama ku škole nechodí,“ namietla mierne.

Čo bude nasledovať? Pritúlila sa k nemu. Vychutnávala si jeho blízkosť, vôňu, dotyky. Bude si môcť toto všetko vychutnávať aj o týždeň? Čo urobí, ak jej teraz oznámi, že sa s ňou rozchádza?

Zadul prudký vietor a zviril prach so suchým lístím v zákutí schodov. S napätím čakala, čo povie.

„Vieš, premýšľal som,“ ozval sa po chvíli. V panike sa jej prudko rozbúchalo srdce, v žalúdku pocítila bolestivý kľč. Privrela oči. „Čo keby sme sa zobrali?“ spýtal sa.

Jolana skamenela v nemom úžase. Okamžite otvorila oči a pár sekúnd civela pred seba. Potom sa od Júliusa trochu odtiahla. Pozerala na neho prekvapene, v rozšírených očiach mala neskrývaný údiv.

„Ty sa chceš so mnou oženiť?“ vydýchla neveriacky. Asi sa musí uštipnúť do ruky, či sa jej to nesníva. „Veď... si sa takmer dva týždne neozval. Bože... čo na to tvoji rodičia? Ani

ma nepoznajú! A naši... naši by mi to určite nedovolili.“ Pánika v nej narastala, tentoraz z úplne iného dôvodu ako pred chvíľou.

„Môžeme to urobiť tajne,“ navrhol. „Na nejakom krásnom, tichom mieste. Nikto o tom nemusí vedieť. A na zoznámenie s rodičmi bude dosť času aj potom.“

Hlavou sa jej mihlo päť mesiacov ich známosti. Nádherné prechádzky, tanec vo svetlách diskoték, túlenie sa k sebe v prítmí kina... A ukradnuté chvíľky milovania.

Telom jej ako elektrina prešiel intenzívny pocit šťastia. Vôbec netušila, že ju tak veľmi ľúbi!

„Bože, ja neviem, čo na to povedať.“ Jolane sa rozžiarila tvár. „Samozrejme, chcem sa za teba vydať, ale...“ Zháčila sa. Myslí to vážne? Takýto bláznivý, prekvapujúci nápad! „Je to také nečakané... Panebože! Nechcem, aby si si myslel, že ma to nepotešilo, ale... Ako ti to vôbec napadlo?“ Cítila sa ako v tranze, v inej dimenzii.

S úsmevom ju objal. „Nebude to skvelé, ak budeme manželia?“

Jolane sa z upreného pohľadu jeho zelených očí, z nadšenejšieho tónu v jeho hlase zakrútila hlava. Manželia! Oni dvaja sa budú môcť nazývať manželmi. Neuveriteľné! Celým telom jej prešiel zadušajúci prívál citov. Je pripravená urobiť pre svojho milovaného čokoľvek, aby bol šťastný.

Pretože jeho šťastie bude aj jej šťastím.

„Ako by si to chcel urobiť?“ rozhodila rukami s pocitom, že sa jej to iba sníva.

„O všetko sa postarám, neboj,“ prešiel jej prstom po líci.

Opäť privrela oči. Vzápätí sa jej v predstavách vynoril obraz mamy. Tá by s ich svadbou nesúhlasila, nepochybne, o otcovi ani nehovoriac. Keby im to povedala, určite by jej zakázali stretávať sa s Júliusom, nepustili by ju nikam. Kto to kedy videl, vydávať sa počas štúdia na strednej škole! Mamin ar-

gument by zaznel iba raz, ale dôrazne. Tie mamine zákazy... Po svadbe už na ňu platíť nebudú.

„Ale osemnásť budem mať až v januári,“ pripomenula mu. „Dovtedy sa nedá nič robiť.“

„Ja viem,“ usmial sa Július. „Za tých pár mesiacov všetko zariadim. Vieš,“ objal ju cez vetrovku okolo pása pevnejšie, „nikto sa nemusí nič dozvedieť. Zoberieme sa mimo mesta, v nejakej dedinke tu v okolí. Bude to veľmi romantické, určite sa ti to bude páčiť.“

„Och, áno, bude!“ zvolala nadšene a zopäla ruky. „Bože, musím si zohnať nejaké pekné šaty...“ V hlave sa jej roztočil kolotoč predstáv o tom, čo potrebuje taká nevesta. „A po svadbe, čo bude po svadbe? A ako potom zareagujú vaši?“ zasypávala ho otázkami. „Budeme bývať ako doteraz každý s rodičmi, až kým nezmaturujem? Ale to bude až o rok a pol, to je taký dlhý čas...“ Pozrela naňho prosebne. „Dá sa to zariadiť nejako inak?“

„Určite áno,“ prisľúbil jej. Nadvihol ju a mierne sa s ňou roztočil. „Potom sa už dá vymyslieť všeličo, aby sme mohli byť stále spolu. Dohodneme sa, kedy to všetkým oznámime, či o mesiac, alebo o tri. Všetko závisí iba od nás, všetko máme pred sebou.“ Opäť ju postavil na zem a objal ju okolo pliec. „A teraz pokračujme v ceste, aby sme sa zahriali.“ Pevne jej zovrel dľaň a spolu vykročili.

Rozosmiala sa. Ruka v ruke sa opäť rozbehli po schodoch, hnaní novou vidinou svojej budúcnosti. V chladnom vzduchu sa ich dych menil na krehký opar, stúpajúc dohora, aby sa kdesi nad ich hlavami spojil a potom nenápadne rozplynul. Suché lístie im šušľalo pod nohami. Stromy sa ho zbavovali neochotne, akoby sa pestrosťou farieb snažili vzdorovať prichádzajúcim zimným mesiacom.

Bože, pomyslela si Jolana, to bude senzácia, keď sa to dozvedia spolužiačky! Bude úplne prvá vydatá spomedzi tre-

tiačok aj štvrtáčok. Už teraz si predstavovala ich tváre, prekvapené a v úžase. Najviac jej bude závidieť Klára, tá má rande každú chvíľu s iným, môže si vyberať. A potom im o tom rozpráva, s takým nasprostastým, povýšeneckým výrazom. Baby jej hltajú slová priamo z tých pekných, ružových pier, ktoré zažili už toľko bozkov, a predstavujú si, aké to bude, keď to zažijú ony.

Onedlho však bude stredobodom záujmu Jolana. Tajná svadba, ako v románe! A z lásky, nie pre tehotenstvo ako minulý rok tá štvrtáčka... To bolo v škole veľké haló: jej rodičov si dal predvolať riaditeľ, zasadal výbor zväzu mládeže, dievčatá mali besedu s gynekologičkou...

Jolana pootočila hlavu a s obdivom pozrela na Júliusa. Im dvom sa to nestane, určite nie. Je taký úžasný!

Vyšli schodmi úplne navrch a ocitli sa uprostred lesa. Cítila teplo jeho dlane, ktoré sa jej rozlievalo až pod kožou. Ten elektrizujúci pocit sa jej šíril po celom tele, opäť v nej narastala túžba po jeho bozkoch.

„Lúbiš ma?“ Hlas sa jej zachvel.

Na chvíľu opäť zastali. Obrátil sa k nej, potom si ju k sebe pritiahol silnejšie, nedočkavo.

„Pravdaže ťa ľúbim,“ zašepkal.

Bozkávali sa uprostred lesného chodníka, nevnímajúc pár rekreačných bežcov, ktorí sa mihli okolo nich. Vysoké stromy ticho šumeli vo vetre, akoby vyjadrovali súhlas s počínaním dvojice.

Neskôr sa spustil drobný hustý dážď. Jemné kvapky dopadali Jolane na rozpálenú tvár, do vlasov, vpijali sa do jej roztúžených pier. Nevnímala nič z toho, iba milosrdné husté šero, ktoré ukrývalo ich narastajúce vzrušenie.

Stála chrbtom opretá o strom, bokom od turistického chodníka, od ktorého ich oddeľovala húština. Červený štrikovaný klobúčik jej spadol z hlavy a skotúľal sa medzi opa-

dané lístie. Necítila chlad, hoci mala vetrovku aj blúzku pod ňou rozopnutú a nohavice spustené poniže kolien. Na líci pocítila jeho horúci zrýchlený dych. Nedočkavo vyšla Júliusovi v ústrety a on si ju tam vzal, pritisnutú o strom, v nezadržateľnej vášni.

Srdce jej divo búšilo ešte aj vtedy, keď si po milostnom akte chvejúcimi sa prstami zapínala vetrovku. Odhrnula si z čela mokrú ofinu. Až vtedy si všimla, že im z vlasov kvapká voda a od dažďa im navlhlo oblečenie. Začesala si prstami vlhké pramene, jej účesu to však nepomohlo. Zdvihla zo zeme klobúčik a nasadila si ho. Aspoň nebude vyzeráť ako zmoknutá sliepka.

Už takmer za tmy vyšli z Horského parku a dostali sa do osvetleného mesta.

„Môžeš v stredu o tretej?“ zamrmal jej Július do ucha pri lúčení. „V klube nikto nebude.“

Rozlúčili sa objatím a dlhým bozkom, potom vykročili každý svojím smerom. Vo svetle pouličných lúčok sa mihotali drobné kvapky studeného dažďa. Jolanu striaslo, no úsmev jej z tváre neschádzal. Vykročila rýchlejšie k autobusovej zastávke. Líca jej horeli. Rozosmiala sa, celá šťastná, najradšej by sa roztancovala na ulici. Dážď zosilnel, no ona mu nastavila rozhorúčenú tvár.

Uvedomila si, že už je tu november. Má pred sebou vzrušujúce dva mesiace, aby sa pripravila na najkrajší deň svojho života.

Po návrate domov začula už v predsieni hádku z kuchyne. Mamin hlas znel nástojčivo, prísne, ten sestrin, hlboký a trochu zachrípnutý, by rozpoznala aj medzi tisíckou iných hlasov. V poslednom čase sa vzťah medzi mamou a Jolaninou staršou sestrou Helgou akosi narušil. Ich časté výmeny ná-

zorov súviseli najmä s Helginou tvrdohlavou povahou a maminou predstavou o tom, ako by sa mal sestrin život v tomto období vyvíjať.

Jolana si vyzliekla premočenú vetrovku a zavesila ju na vešiak. V nose ju poštekľila vôňa vanilky a čokolády, ktorá sa šíriala z kuchyne – znak toho, že mama upiekla buchty alebo nejaký koláč. Keby Jolana jedla zakaždým zo všetkého, čo mama upečie, už by mala aspoň sto kíľ. Ale keďže sa často sladkosť ani nedotkne, aspoň z nich môže mama zobrať do roboty kolegyniam.

Zhlboka sa nadýchla. Túžila sa čo najskôr zbaviť vlhkej blúzky a vbehnúť do tepla vykúreného bytu. Pripadala si tajomne a dôležite. Celkom inak, ako keď poobede odchádzala. Pristihla sa, že sa pri vyzúvaní usmieva.

„Nie je pre teba vhodný,“ začula mamin hlas. „Ty máš pred sebou ešte roky štúdia, spoznáš kopu nových ľudí.“

„Tebe vadí, že má iba učňovku,“ namietla Helga. „Ale ja nie som snob.“

„Ani ja nie som snob,“ ohradila sa mama. „Jemu však neskôr môže prekážať, že ty máš vysokoškolské vzdelanie, lepšie zamestnanie, vyšší plat.“

Aha, pomyslela si Jolana, zase je reč o sestrinom frajerovi Ondrejovi. A o maminej nespokojnosti s Helginým výberom. Podľa nej by bol pre Helgu najlepší doktor. Nie všeobecný, ale chirurg. Ako v seriáli *Nemocnica na okraji mesta*. Aby mal šarm doktora Blažeja, humor doktora Štrosmajera a múdrosť doktora Sovu. A určite aj auto alebo, ešte lepšie, dom. S veľkou záhradou. Ale stačil by aj štátny byt, aby nemusela bývať so svokrou.

Helgu mamine slová pobavili. „Vieš, koľko on so všetkými tými nočnými zmenami zarobí?!“ zvolala. „Taký plat neuvidíš na svojej výplatnej páske ani ty, ani otec, hoci má dobré miesto v sporiteľni.“

„A nepáči sa mi, do čoho ťa zaľahuje,“ pokračovala mama. „Aj steny majú uši, môžu ho udať susedia.“

Jolana vošla do kuchyne. „Do čoho ju zaľahuje?“ spýtala sa.

Mama zdvihla zrak od drevenej dosky, na ktorej krájala cibuľu. „A ty ako vyzeráš?“ namierila na ňu veľký špicatý nôž. „Čo máš s tými vlasmi? Nevieš prísť domov, keď sa rozprší? Kde bola milostivá doteraz?“

Jolana zacúvala ku dverám. „Mami, priveľa otázok naraz,“ vyhla sa šikovne odpovedi. „Ty si si nikdy nezabudla doma dáždňik?“ Zamierila do izby, aby sa konečne zbavila vlhkého oblečenia.

„Normálnu odpoveď z vás nedostanem, milostivá?“ rozhodila rukami mama. Zašermovala nožom vo vzduchu, zopár drobných kúskov cibule sa rozletelo do priestoru.

„Zajtra pomáhaš mame v kuchyni ty,“ zavolala za Jolanou Helga. „Ja som dnes aj poumývala riad, zatiaľ čo ty si sa hneď po obede niekam vyparila.“

„Veď hej,“ zašomrala Jolana. „Už sa neviem dočkať.“

Otvorila skriňu a chvíľu do nej zarazene civela. Kde sú jej veci? Blúdila zrakom po poličkách a až celkom naspodku zachytila známy vzor svojho obľúbeného trička. Vzápätí pochopila, čo ešte robila jej sestra celé popoludnie.

„Helga, čo má toto znamenať?“ zakričala nahnevane. „Prečo si premiestnila moje oblečenie?“ Nazúrená sa prezliekla, blúzku hodila do kúta.

Helga vošla rýchlym krokom do izby. „Potrebujem viac miesta,“ vyhlásila. „Aj na učebnice, aj na šatstvo. A keď začnem študovať na vysokej, pribudne mi kopa skrípt, tak sa toľko nerozčuľuj.“

Jolana zlostne tresla dverami skrine a vybehla do kuchyne za mamou.

„Mami, Helga si svojvoľne obsadila viacej poličiek v skriňu,“ vyhrkla žalobníckym tónom. „Povedz jej niečo!“

Mama práve so sústredeným výrazom miešala v kastróliku cibuľu pražiacu sa na masti. „Dievčatá, nehádajte sa zase,“ povedala karhavo. „Jolanka, veď sa toľko nečerti. Helga je staršia, čaká ju maturita, bude mať viac povinností. Čo tam nemáš dosť miesta? Veď ti aspoň uložila to rozhádzané oblečenie, vyzeralo to naozaj strašne. Nevieš si tie veci za každým pekne poskladať?“

„Nikto sa jej o to neprosil!“ zvolala Jolana pobúrene. „Prečo má Helga v tomto byte odjakživa väčšie práva ako ja? Prečo sa jej stále zastávaš? O rok čaká maturita aj mňa. Potom čo? Budem si môcť usporiadať police po svojom ako teraz Helga?“

„Jolanka, si ako malé dieťa,“ pokrútila mama hlavou. Vypla plyn a odtiahla kastrólik nabok. „Ste iba dve a nedokážete sa dohodnúť. Hádajte sa, akoby vás bolo päť. Buďte rady, že máte svoju izbu, ja som vyrástla s bratom v dvojizbovom byte a som tu.“

„To poznám,“ zašomrala dotknuto Jolana. „A nemali ste ani telefón, ani auto, ani automatickú práčku. Nám chýba iba ten telefón.“ Urazene sa otočila a zamierila späť do izby.

Vtedy sa na prahu obývačky zjavil rozospatý otec. Ešte pred chvíľou odľukoval na gauči s tvárou zakrytou roztvorenými novinami.

„To je pravda,“ prisvedčil rovnakým slovom, ako sa volali noviny veľkého formátu. „Čím ste, dievčatá, staršie, tým závažnejšie problémy riešite. Keď ste boli maličké, hádali ste sa o bábiky, teraz sa škriepite o police. Problémy postúpili na vyššiu úroveň.“

„Oci, Helga si vždy všetko presadí na môj úkor,“ mávla Jolana rezignovaním rukou. „Dobre to vieš.“

Otec jej nežne postrapatil vlasy. „A poznáš to porekadlo, že múdrejší ustúpi?“ spýtal sa s úsmevom. V pokrčenej kockovanej košeli, starých nohaviciach a s vlasmi na všetky strany vyzeral tak bezbranne.

„A prečo nemôže byť aspoň občas múdrejšia Helga?“ zasomrala Jolana. „Ja mám toho ustupovania už plné zuby.“

Bolo to tak odjakživa. Nieкто by si pomyslel, že keď sa Jolana narodila rok po Helge, vyrastali sestry ako dvojčatá. Nebola to však pravda. Od útleho detstva bola Helga tá, čo v ich dvojici velila. Svoju vôľu presadzovala vo všetkom. Ak sa rozhodla hrať s niektorou bábikou, neustúpila sestre ani o piadť. Ak chcela Jolana ísť von a Helga zostať doma, vydupala si u mamy, že nikam nešli. Helga si vybrala miesto, kde bude stáť jej posteľ, kde bude umiestnená skriňa, presadila si poličky, na ktorých bude mať hračky len ona. Písací stôl v ich izbe využívala na písanie úloh iba staršia sestra, Jolanino miesto bolo pri kuchynskom stole.

Mama sa naklonila k otcovi. „Pohovor si s Helgou,“ požiadala ho polohlasom. „Zakáž jej stretávať sa s tým Ondrejom.“

Za otcovým chrptom sa objavila Helga. „Prečo, mami? Lebo počúvame Kryla? Veď to nerobíme na ulici, ale u nich doma.“

„Nieкто vás môže začuť,“ zatvárala sa mama ustarostene. „Určite si nepúšťate magnetofón potichu. Ako poznám mladých ľudí, tak skôr naopak.“

„Nikto nič nezačuje, ani cez lievik na stene,“ bránila sa Helga.

„Aj my sme počúvali Kryla, nepamätáš sa?“ obrátil sa otec k mame. „V šesťdesiatom deviatom po okupácii, na návšteve u kolegu Cyrila. Krátko nato emigroval do západného Nemecka.“

„Čoby som sa nepamätala,“ mávla mama rukou. „Zdrhol nie dlho po Krylovi.“ Zahľadela sa na manžela vyčítavo. „Ak ti záleží na tom, aby si Helga nepokazila život, tak tu nespomínaj na bývalých kolegov, ktorí žijú v zahnívajúcim kapitalizme, ale zakáž jej takéto aktivity. Nech sa sústreďuje na učenie a blížiacu sa maturitu!“ Uprela na Helgu zamračený pohľad, v ruke nervózne žmolila utierku.

„A zachrániš aj Ondreja,“ poznamenala Jolana uštipačne. „Vieš, akým krásnym smerom sa bude jeho život uberať bez Helgy?“

„Si zelená od závidi,“ uškrnula sa staršia sestra. „Ako chlo-rofyl.“

„Och, naša milovníčka rastliniek,“ zasmiala sa Jolana. „Mäsožravých, chrum, chrum, chrum,“ napodobňovala po-hybom všetkých prstov pri sestrinej tvári chápadlá vyhlad-nutej mäsožravej rastliny.

Mama s hrmotom vytiahla zásuvku s varechami a jednu z nich vybrala. „Potrebujete aspoň jednu výchovnú!“ zvolala. Zahnila sa varechou a každú raz capla po zadku. „Okamžite prestaňte, hepy jedny! Kto má mať nervy na vašu výchovu?“

„Au, čo ma biješ, ja Kryla nepočúvam!“ ohradila sa Jola-na. „Keď je raz niečo zakázané, má sa to dodržiavať.“

„To ti pripomeniem, sestrička,“ uškrnula sa Helga, „až ti mama zase zakáže ísť stanovať ako minulý rok. Prečo si sa pre to tak durdila a celé dni plakala?“

„To nebol celoštátny zákaz, ale iba mamin.“

„A ten je nad všetky zákazy, celoštátne aj medzinárodné!“ Mama zdvihla ruku s varechou a zamávala ňou vo vzduchu. Jolane pripomenula jeden obrovský obraz, visiaci vo vesti-bule národného výboru, na ktorom žena v šatke, držiac nad hlavou červenú zástavu, odhodlane kráča v ústrety šťastnej budúcnosti.

Po chvíli obidve sestry zmizli za dverami svojej izby. Jola-na sa hodila na svoju váľandu, pocítiac ťažobu únavy z dneš-ného dňa. Skepticky sa zahľadela na skriňu, predmet hádky so sestrou.

„Povedz Ondrejovi, nech odíde z elektrárni a začne študovať medicínu,“ ozvala sa po chvíli. „Potom bude mama spokojná.“

„Keď sa jej narodí prvé vnúča, zabudne na všetky výhra-dy,“ poznamenala Helga z druhého konca izby.

Jolana sa vymrštila ako struna. „Ty si tehotná?!“ vyhŕkla zhrozene.

„Zaľahni!“ rozosmiala sa Helga a urobila rukou gesto, ako keby dávala pokyn psovi. „Čo si, nie som včerajšia. Najprv zmaturovať, potom vysoká, svadba a až po nej dieťa. Prípadne môžem študovať na vysokej diaľkovo, ak by som bola na materskej.“

Jolana sa pochybovačne zahľadela na sestru. „Ty to máš nejako dopodrobna premyslené,“ pokrútila neveriace hlavou. Pritiahla si k sebe malý vankúšik. Zatvárali sa jej oči. „Vie o tom chudák Ondrej?“

„To sú naše spoločné plány,“ vystrela sa Helga hrdo.

„Je to neinformovaný optimista.“ Jolana zazívala. „Veď ho ten optimizmus prejde, keď si bude chcieť uložiť do skrine trenírky.“ Padla na posteľ, po chvíli sa však z posledných síl vzchopila a vybrala sa do kúpeľne pod sprchu.

S pôžitkom nechala po sebe niekoľko minút stekať horúcu vodu. Keď sa potom už s vysušenými vlasmi všuchla pod paplón, privolala si v myšlienkach sladkú predstavu dnešného poobedia s Júliusom. Jemne ju zamrazilo od príjemnej spomienky na milovanie v prítmí Horského parku. Ešteže mala hrubšiu vetrovku, inak by jej kôra stromu bola oškrela pokožku na chrbte a to by nijako nevysvetlila, ak by si ju sestra všimla pri prezliekaní.

Dnes večer však už nechcela myslieť na sestru. Dala sa unášať spomienkami na zoznámenie s tým úžasným mladým mužom, ktorý si ju chce vziať za ženu.

Tvorili spolu pekný pár. Od prvej chvíle, ako ho uvidela, si uvedomila, že gaštanová farba ich vlasov má úplne rovnaký odtieň. Pokladala to za znamenie.

Nazýva sa to láska na prvý pohľad.

Bola sobota a do Vේčka v meste sa s dievčatami nedostali. Rozhodli sa nasadnúť na električku a skúsiť šťastie inde, na internáte Mladá garda. Pripojili sa ku skupinke, ktorá vystúpila spolu s nimi, a so smiechom sa hnali k internátu, kde bola už v plnom prúde diskotéka.

Ohlušujúca melodická hudba, ktorá vítala prichádzajúcich a objímala všetkých prítomných svojimi duniacimi tónmi, bola v ten večer všetkým, čo potrebovali k šťastiu. Prítomie tanečného parketu pretínali lúče farebných svetiel, blikajúcich do rytmu tanca. Stačilo prižmúriť oči a svetlá splynuli do pestrej abstraktnej mozaiky. Správne miesto na strávenie sobotného večera.

Cez krátku prestávku stála s kamarátkami v dlhom rade pred bufetom a vtedy sa im prihovarila partia chalanov. Ihneď ho zaregistrovala. Júliusove zelené oči na nej spočinuli o pár sekúnd dlhšie ako na ostatných dievčatách. Zachytila v nich záblesk záujmu a zažila dovtedy neznámy pocit vzrušenia. Do líc sa jej nahrnul rumenec, v rozpakoch sa začala pohrávať s prameňmi vlasov, upravovať si ofinu.

Navždy si bude pamätať chuť žltej malinovky aj prašnú chuť keksov, ktoré si vtedy kúpila.

Bol taký zvláštny. Takmer vôbec netancoval, iba sa bavil s partiou. Aj z prítomia parketu si občas všimla, že pozerá smerom k nej. Pripadal jej, akoby o nej premýšľal. Myslela si, že sa rozhoduje, či si s ňou má v tej hmýriacej sa mase tiel a v zábleskoch svetelných efektov zatancovať, ale neurobil to. Jeho skúmaný pohľad do nej zasial nepokoj.

Nedokázala ho dostať z mysle. Každú sobotu išla s dievčatami na diskotéku s tichým priáním, aby ho stretla znovu. Prianie sa postupne menilo na vrúcnu modlitbu, aby s ňou šiel aspoň raz na parket. Až zaznie sladčák, aby sa mohla k nemu pritúliť. Aby si ju on pritúlil k sebe.

A jedného dňa sa jej túžba splnila. Pristúpil k nej z prítomia

zozadu, vôbec to nečakala. Mlčky ju vzal za ruku, práve začali hrať *Alice* od skupiny Smokie. Kráčala vedľa neho ako v najkrajšom sne, omámená ním, hudbou, svetlami. A dotykom ich dlaní. Prvý dotyk, taký vytúžený! Chvela sa na celom tele. Dodnes si z toho tanca veľa nepamätá, iba ten príval citov, ktorý ju zaplavil.

„Bývaš tu na internáte?“ spýtal sa jej, keď ju po tanci priviedol k baru.

„Nie,“ pokrútila hlavou. „Chodím ešte na strednú... Ale dúfam, že o pár rokov sa dostanem aj do Věčka na vlastný vysokoškolský index.“

„Chceš sa dostať do Věčka?“ zareagoval. Ihneď prikývla. „Tak potom budúcu sobotu, stretneme sa pred ním,“ navrhol.

Srdce jej poskočilo od radosti. „Kde študuješ?“ Zahľadela sa naňho so záujmom.

„Neštudujem, pracujem,“ odvetil, „robím grafika v podnikových novinách. Išiel som pracovať hneď po maturite. Ale vo Věčku mám kamoša, pomáha tam.“

„S aparátúrou pre hudobníkov?“ Jolana si okamžite vybavila obraz chalanov, čo tam počas dňa pobejú s rôznymi čudnými zariadeniami.

„S nábytkom,“ usmial sa. „A so zásobovaním... také dievča pre všetko.“

Bol od Jolany o štyri roky starší, čo u nej ešte zvyšovalo jeho príťažlivosť. Už pracuje, je sebestačný, pomyslela si obdivne. Ju čakajú ešte roky závislosti od rodičov, prispôsobovanie sa ich požiadavkám, zákazom, neželaným povinnostiam, vydobývanie drobných ústupkov...

Neprotestovala, keď ju objal okolo pása a opäť odviezol medzi tancujúcich. Neprotestovala ani oveľa neskôr, keď sa s ňou v prítmí vchodu ich domu rozlúčil dlhým bozkom.

V ten večer si líhala do postele s hlavou plnou zmätených myšlienok a so zmiešanými pocitmi. Mala dojem, že všetky

veci v tme okolo nej majú zaoblené kontúry, akoby bola vypila množstvo alkoholu. Izba sa s ňou krútila a chvíľami sa cítila ako na hojdačke. Túžba po Júliusovom objatí, po aspoň ešte jednom bozku v nej vyvolávala sladký nepokoj.

Miestom ich stretnutí sa stal vchod do obchodného domu Prior v centre mesta. Keď Jolana prichádzala, už ju tam čakal. Vzal ju na diskotéku do Věčka alebo na večeru do nejakej neznámej krčmičky, kam sa ako študentka doteraz nedostala. Posadili sa vždy k stolu niekde vzadu v kúte, aby v prípade náhodnej kontroly príslušníkmi Verejnej bezpečnosti mohli zmiznúť cez kuchyňu von. Ešte nemala osemnásť... Július mal všade známych, v Bratislave poznal miesta, o ktorých ona doteraz ani len netušila.

Nič také tajomné a vzrušujúce dovtedy nezažila. Zrazu spoznala iný život, celkom odlišný od toho jej školáckeho. Dovtedy akoby ani nežila. Ráno do školy, poobede domov, školské úlohy, stretnutia s kamarátkami. A domáce povinnosti, do ktorých ju mama musela nútiť, ale iba v dňoch, keď nikam nešla. Ak mala dohodnuté stretnutie s Júliusom, urobila všetko rýchlo a ochotne, aby sa mohla vyparíť do mesta. Čas príchodu domov však musela dodržiavať, o tom sa s mamou nedalo dohadovať. Nebolo to také hrozné – v zime do ôsmej, v lete do desiatej. Za ten čas sa dá stihnúť všeličo.

Jedného dňa ležala na posteli, dlane pritísnuté na uši, oči privreté. Pred sebou mala otvorenú učebnicu dejepisu a snažila sa dostať do hlavy dôležitú udalosť z obdobia vlády Márie Terézie.

„Poď ďalej, doma je iba Jolana,“ začula z predsiene sestrin hlas. Najprv sa zľakla, že by to mohol byť Ondrej ako minule, keď sa vrátila zo školy skôr a našla ho sedieť na Helginej posteli. Cítila sa vtedy urazene, akoby svojou mužskou prítomnosťou znesvätil ich dievčenskú izbu. Okamžite sa zdvihol a po zvitani sa hneď odobral preč.